

DE BOSUIL ALS PREDATOR VAN GROENE SPECHTEN

=====

Dick Jonkers

In de Korhaan 16 (1) : 22 beschreef Jelle Harder de vondst van een Groene Specht als Bosuil prooi. De hem ter beschikking staande literatuur vermeldde wel prooien van gelijke grote of zelfs groter, maar geen Groene Spechten. Geïnterigeerd door de wetenschap dat de Bosuil de veelzijdigste jager onder de west-palearktische uilen is (Glutz von Blotzheim et al) zijn door mij diverse literatuurbronnen aangeboord om te achterhalen of de Groene Spechten toch niet meer door Bosuilen worden gepredeerd. De Bosuil pakt alles wat hij te pakken kan krijgen in de vlucht, op slaappleatsen of op de bodem. Zo maken grote insekten, soms vleermuizen, regenwormen en zelfs Sperwer, Houtsnip en Dodaars deel van het voedsel uit. Vooral in muizenarme jaren is het aandeel van andere dieren hoog.

Utendorfer (1929) vond 107 Groene Spechten als prooien van roofvogels en uilen; hiervan was er één door een Bosuil geslagen. In zijn overzicht van 1952 komt hij voor de Bosuil op een totaal van 6000 gedetermineerde prooien verdeeld over 100 vogelsoorten, hiertussen 14 Groene Spechten. Ook Schnurre (1961) maakt melding van Groene Spechten, hij vond zes exemplaren. Wendland (1972) onderzocht van 1952 tot 1971 13.359 prooi-resten, alle afkomstig uit de omgeving van West-Berlijn. Minder dan 0,1% van de prooiodieren waren Groene Spechten. Voor Groot-Brittannië wordt de Groene Specht, zonder gedetailleerde gegevens (Witherby et al 1965), als prooi opgegeven. Braakbalanalyses geven een vertekend beeld van het voedsel van de Bosuil. Van de geslagen vogels worden zeker van de grotere soorten kop en snavel niet ingeslikt. De vogelresten liggen in de broedholen of daarbuiten bij pluk- of roestplaatsen. De talloze verslagen van braakbalanalyses die in de loop van de tijd in ons land zijn verschenen komen over het algemeen niet verder dan de vermelding Aves spec. Toch zijn er wel degelijk Groene Spechten in Nederland als prooien van Bosuilen gevonden. In de Amsterdamse Waterleidingduinen waar van 1965-1978 door Bosuilen gevangen vogels werden aangetroffen, legden 10 Groene Spechten het loodje (F. Koning mond. med.). De vraag die nu opdoemt is hoe de Bosuil de Groene Spechten te pakken krijgt. Weliswaar jaagt de Bosuil hoofdzakelijk 's nachts, maar soms al vlak na zonsondergang en in de ochtend- en avondschemer. De activiteiten van de Groene Spechten zullen dan gering zijn. Waarschijnlijker is het dat de Bosuil de spechten uit hun slaap- of broedholen plukt. Van de Bosuil is bekend dat deze nesten van vogels plundert en de kunst verstaat holenbroeders te grijpen en naar buiten te trekken. Bovendien worden bij regen- of in sneeuwrijke winters holen van tijd tot tijd geregeld gecontroleerd.

Geciteerde literatuur:

- 1 Glutz von Blotzheim, Urs.N. & Bauer, Kurt M 1980:
Handbuch der Vögel Mitteleuropas Band 9 Wiesbaden, 509-609.
- 2 Schnurre, O, 1961: Lebensbilder märkischer Waldkauz, Milu 1: 83-124.
- 3 Utendorfer, O 1929: Studien zur Ernährung unserer Tagraubvogel und Eule, Görlitz.
- 4 Utendorfer, O 1952: Neue Ergebnisse über die Ernährung der Greifvogel und Eulen, Stuttgart.
- 5 Wendland, V 1972: 14 jährige Beobachtungen zur Vermehrung des Waldkauzes (*Strix aluco* l.).
Journal für Ornithologie 113: 276-286.
- 6 Witherby, H.F. et al 1965: Handbook of British Birds Vol II London, 340.